

Secundària
BambúLector

Guia de lectura adaptada
al model educatiu de les
competències i les directrius
de PISA.

Carme Renom

Un dia sencer de blat

Anna Cabeza

Nom

Centre

Abans de llegir

- 1 Analitza les il·lustracions de la coberta i la contracoberta del llibre i, després, respon les qüestions que segueixen.

- Marca les qualitats que creus que defineixen el dibuixant dels retrats de la coberta i la contracoberta.

	Meticulós		Detallista
	Dispers		Observador
	Se sap concentrar		Desordenat

- Raona si els esbossos de retrats representen persones d'ara o d'un temps passat. Què t'ho fa pensar?

- Raona què et suggereix el títol. Quan hakis llegit el llibre, valoraràs per quina raó l'ha escollit l'autora.

UN DIA SENCER DE BLAT

- 2 Explica el significat de la paraula *etnògraf*. Busca la informació en diccionaris o pregunta a qui te'n pugui donar raó.

Etnògraf:

.....

- 3 Explica què necessita un etnògraf per complementar la seva feina. Busca la informació en el text de la contracoberta.

.....

.....

.....

- 4 Interpreta i raona el significat del text de la contracoberta que ens fa saber què va aprendre en Ramon Arcàs.

I va aprendre que si tries el camí d'estimar el que fas, potser t'allunyes de l'èxit social, però t'apropes a tu mateix.

.....

.....

- 5 L'autora ha escrit aquesta novel·la a partir de les converses mantingudes amb en Ramon Noè i Hierro. Copia la dedicatòria que li fa en el llibre.

.....

.....

.....

- Relaciona els sintagmes per conèixer l'actitud que mostra l'autora en les converses mantingudes amb una persona gran.

L'autora té...	1	el que han fet algunes persones al llarg de la vida no quedi en l'oblit.
L'autora aprèn...	2	interès per escoltar l'opinió dels més grans.
L'autora vol que...	3	valora els consells que li donen.
L'autora accepta i...	4	de les vivències que li expliquen.

Mentre llegim

Llegim de la pàgina 7 a la 15

1 Marca on té lloc l'acció dels esdeveniments que has llegit fins ara.

☐ En un poble de la plana.

☐ En un poble de la costa.

☐ En un poble de muntanya.

☐ En una ciutat.

2 Escriu el nom del protagonista i el nom de la persona que evoca en els seus records d'infantesa.

Nom del protagonista:

.....

Nom de la persona que evoca:

.....

3 Escriu el mes i l'any en què tenen lloc els fets del protagonista en aquest apartat.

.....

4 Inventa't un altre títol per al primer capítol d'aquesta novel·la.

5 Escriu a què fa referència cada un dels fragments següents.

Records viscuts	El pas del temps	Època de pors	Temps present
-----------------	------------------	---------------	---------------

Busco detalls que em permetin reconstruir el paisatge d'aquells dies, olors que em duguin a la meua joventut, algun soroll que deslligui el sac dels records i els escampi sense por, ara que els anys que han passat i els pocs que encara em queden per viure em fan més agosarat que mai. (Pàg. 9)

[...] perquè aquells eren temps de fosc, de silenci, de mirades que s'ocultaven, d'empassar-se el dolor coll avall i de serrar les dents per evitar parlar més del compte. (Pàg. 9)

És la sort dels elements petits, que triguen a marxar perquè els amos del totxo estan més per la tasca d'enderrocar edificis antics que per bastir-ne de nous. Una font tan humil ni se la miren. [...] Els safareigs modernistes del carrer del Molí. Ja no hi són. Han estat substituïts per un bloc de pisos. (Pàg. 11-12)

La cullera de boix que s'endinsa en un tou daurat i que després ve cap als meus llavis. (Pàg. 13)

6 Valora les paraules del protagonista i reflexiona-hi. Quin missatge creus que l'autora ens vol transmetre amb aquestes paraules?

Sort que pel camí de la vida he après a posar una mica d'humor a gairebé tot. Ha estat una autèntica taula de salvació. (Pàg. 11)

- Com acostumes a reaccionar quan et surten entrebancs?

Mentre llegim

Llegim de la pàgina 17 a la 41

- 1 Situa els fets en el moment en què tenen lloc.

- 2 Identifica a qui fa referència cada una de les descripcions següents:

De cabells indomables, esprimatxat i alt, amb la cara esquitxada de pigues i un nas prominent que li havia estat cedit en herència per algun avantpassat de faccions accentuadament romanes. (Pàg. 22)

Amb bigoti curt i espès, i una calba incipient rodejada per un garbuix de cabells asprament arrissats, a penes dominats pel fixador. (Pàg. 21)

- 3 El senyor Josep Reguant i en Ramon Arcàs passaran el mes de juliol en un poble del Pirineu. Explica l'objectiu que encamina a fer-ho a cada un d'ells.

- El senyor Reguant:

- En Ramon:

- 4 Escriu breument qui són aquests personatges, quina relació tenen entre ells i quin és el seu protagonisme en el relat.

Josep Reguant

.....

Ramon Arcàs

.....

Roser Vilà

.....

Noia del forn

.....

- 5 Llegeix els fragments següents i subratlla les paraules que, per la informació que aporten, indiquen que l'acció se situa en un temps passat.

Caminava a poc a poc, mirant a terra, i un nen petit s'arrecerava a les seves faldilles, esporuguit per l'agitació de la gent amunt i avall. La maleta era de cartró i tan plena que semblava predestinada a no resistir cap més viatge. (Pàg. 19)

Es va fixar en un vell que semblava perdut. Arrossegava un mocador de fer farcells a punt de rebentar i s'aturava davant de tots els rètols amb posat indecís. (Pàg. 20-21)

- 6 Copia dos fragments en què l'autora transmet la sensació de por i d'inseguretat que es va viure després de la Guerra Civil.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Mentre llegim

Llegim de la pàgina 42 a la 80

1 En Ramon parla a vegades amb en Fèlix. Respon a les preguntes següents:

• Qui és en Fèlix?

.....

• On s'amaga, en Fèlix?

.....

• Quant de temps fa que s'hi amaga?

.....

• Per què s'amaga?

.....

2 Marca el tema de fons que tracta aquest apartat, juntament amb els fets del dia a dia.

☐	Les vivències entre els habitants d'un poble.
☐	La por i les conseqüències de la guerra.
☐	Professions i oficis que van desaparèixer o han desaparegut.

3 Descriu en quin estat físic es troba en Fèlix.

.....

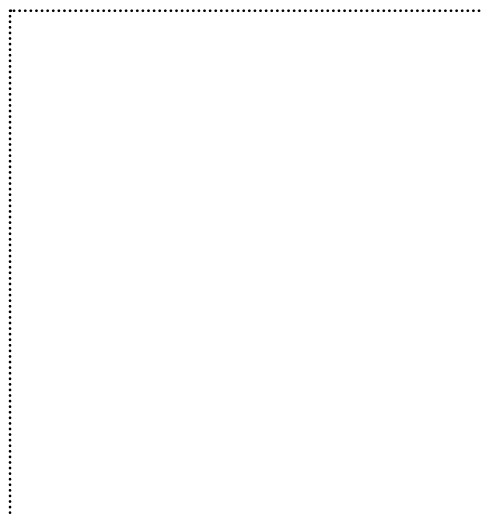
.....

.....

.....

• A qui li recorda en Fèlix, a en Ramon?
Busca una imatge i enganxa-la al requadre adjunt.

.....

- 4 Explica el significat de les expressions que fa servir l'autora quan parla d'en Fèlix.

Els quatre cabells que li quedaven estaven escrivint la carta d'acomiadament. (Pàg. 43)

Havia obert l'aixeta de la paraula i no podia parar. (Pàg. 44)

Sempre he estat de poca vida... (Pàg. 45)

- 5 Llegeix el fragment sobre l'alcalde i, després, raona de forma argumentada què en penses del comportament de l'Eudald Bricall.

Pel camí que menava al mas Rumbau hi pujava l'alcalde de Rocalba, l'Eudald Bricall. Es va aturar un moment per contemplar el poble. Era seu. Si no l'espifiava, l'alcaldia li podia durar anys, el temps necessari per acumular un patrimoni respectable. Ja havia comprat moltes cases i terres; la gent no sempre havia venut de bon grat, però la balança solia inclinar-se invariablement de la banda d'en Bricall. És el que sol passar si el governador civil és un amic íntim. (Pàg. 64)

Mentre llegim

Llegim de la pàgina 81 a la 133

- 1 Llegeix el fragment següent i interpreta la intenció que vol transmetre l'autora referent al moment que comparteixen la Cèlia i en Ramon.

No sabien dir si estaven tan quiets perquè no els piqués [una abella] o bé si restaven immòbils perquè s'havia obert una porta entre tots dos que trencava definitivament totes les barreres. Al voltant de la caseta de la mel va desaparèixer el món. (Pàg. 89)

- 2 Exposa dues característiques del comportament d'en Ramon, una que es manifesti amb la seva relació amb en Josep i l'altra, amb la Roser.

— És un noi perquè

— És un noi perquè

- 3 Marca les expressions que defineixen el comportament del doctor Munté.

☐	Sap escoltar i actuar amb humanitat.	☐	És un delator.
☐	No és partidari de mullar-se per a ningú que no li torni el favor algun dia.	☐	Ni per humanitat és capaç d'afrontar el perill.

- 4 Raona el significat de les paraules del pare de la Cèlia i que ella no ha entès fins que s'ha trobat en Ramon.

«Hi ha un talp que fa temps que busquem i ara ja sabem on té el cau.» (Pàg. 104)

- 5 Contesta les preguntes per conèixer què vol explicar l'autora amb el fragment sobre en Josep després dels fets viscuts a la caseta de la mel.

En Ramon va arrencar a plorar davant d'un Josep totalment aclaparat. Feia tants anys que l'etnògraf només vivia de cara endins... Com ho has de fer, sinó, quan el dolor t'ha punxat amb tant d'acarnissament que no et sents capaç de suportar-lo? Havia fet taula rasa, havia començat de nou i s'havia lliurat a l'estudi com si fos una closca protectora. N'era conscient, ho havia fet expressament. Si no podia suportar la seva tristesa, què en podia fer, de la tristesa dels altres? (Pàg. 120)

- Per quin motiu en Josep fa anys que només viu de cara endins?

- Què vol dir que en Josep «s'havia lliurat a l'estudi com si fos una closca protectora»?

- Estàs d'acord amb el raonament que si no podia suportar la seva tristesa tampoc podia fer res per la tristesa dels altres?

- 6 Reprodueix una situació en què l'autora aconsegueixi crear una tensió que reflecteixi l'ambient de pressió d'uns ciutadans vers uns altres.

Mentre llegim

Llegim de la pàgina 135 a la 146

- 1 Llegeix el fragment següent i fixa't en les metàfores que l'autora fa servir per narrar com ha estat el recorregut de la vida d'en Ramon. Escriu el paral·lelisme que s'ha establert entre ambdós.

La vida ha estat, per a mi, un dia sencer de blat: verd i tendre, daurat i madur, esquitxat de roselles, bressolat pel vent, abatut per la dalla, segat a clapes, negat per les tempestes. Les espigues han alçat el cap i han mirat de cara el cel brillant... (Pàg. 142)

- 2 Llegeix el que a en Ramon li deien ja de gran, i raona si creus que és important triomfar a la vida o el que compta és portar una existència noble sense ser necessàriament exitosa.

De vegades, en alguns cenacles artístics, em burxaven per no haver assolit tot el que s'esperava de mi, per no haver acomplert el somni de triomfar. «Com pot ser? Tu que valies tant!» (Pàg. 139)

3 Contesta les preguntes amb la informació extreta de la carta que la Roser Vilà va escriure als seus amics Josep i Ramon.

- On va anar a viure, la Roser Vilà?

.....

- Quin és el motiu principal de la carta de la Roser als seus amics?

.....

.....

- Què aprofita per comunicar-los a nivell personal?

.....

.....

- Què aprofita per comunicar-los a nivell professional?

.....

.....

- Redacta la carta com si fossis la Roser Vilà. Pots afegir-hi els comentaris que creguis necessaris.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Després de llegir

- 1 Relaciona qui és cada un d'aquests personatges secundaris.

Mestre Bonell	1		Esposa del doctor Gerard Munté.
Teresa Solà	2		Tiet capellà d'en Ramon que estava amagat a casa seva durant la guerra.
Amèlia	3		Filla de can Solà que explica a en Josep i en Ramon costums i l'ús d'estris que fan servir.
Núria	4		Director de la Banda Municipal de Música de Barcelona un cop acabada la guerra.
Tiet Àngel	5		Dona d'en Ramon.

- 2 Raona per què creus que en Ramon, després de rebre la carta que hauria d'haver arribat gairebé seixanta anys abans, no ha comunicat a ningú que anava a Rocalba, ni als fills ni a la dona. Què n'espera obtenir del retorn a aquest poble?

- 3 Exposar un fet pel qual podríem dir que en Ramon ha mantingut un comportament valent durant l'estada al mas Rumbau.

- Exposar ara una raó per la qual podríem dir que l'Espelt ha mostrat un comportament autoritari vers la Roser.

4 Digues qui fa de narrador del primer i últim capítols i qui narra la resta de capítols.

• Narrador del primer i de l'últim capítol:

.....

• Marca les característiques d'aquesta part del relat.

	Relat més objectiu		Relat més subjectiu
	Poca veracitat dels fets.		Més veracitat dels fets

• Narrador de la resta de capítols:

.....

• Marca quines característiques aporta com a conseqüència de qui n'és el narrador:

	El relat és ple de subjectivitat i no hi ha cap distanciament entre el narrador i els fets narrats.		El relat és ple d'objectivitat però hi ha un distanciament entre el narrador i els fets narrats.
	El narrador no és coneixedor de la història i dels personatges.		El narrador és coneixedor de la història i dels personatges.

5 Escribe què explica en Josep a en Ramon sobre un viatge en tren i que dóna el motiu al títol de la novel·la.

.....
.....
.....

6 En el text, la Roser s'incomoda quan comenta a en Josep la conducta de l'Espelt en el moment en què els nacionals van entrar al poble. Marca els ítems que defineixen el comportament de l'Espelt.

	L'Espelt es va amagar quan van entrar els nacionals.
	L'Espelt va oferir als nacionals una carretada de pa per omplir-los la panxa.
	L'Espelt feia temps que no feia pa per a la gent del poble afirmant que no li quedava ni un sac de farina.
	L'Espelt va tancar el forn i es va dedicar a comprar terrenys.

Fitxa del llibre

Títol:

Autora:

Col·lecció:

Editorial:

El boca-orella

Explica als teus companys i companyes que el relat és una mostra de com eren les relacions i la convivència en la ciutat i els pobles un cop acabada la guerra, i aprofita per fer reflexions sobre la vida, l'art, la música...

- Demana'ls que t'ajudin a completar la reflexió sobre el que en Fèlix recomana a en Ramon de la vida i després comenteu-ho.

pedestals vanitat dibuix
altres pa vida

«La música, el dibuix, la pintura, l'escriptura... Tot plegat és un gran mercat de Calaf de la» deia en Fèlix. I afegia: «Passa-t'ho bé amb el que facis a la , noi! No busquis, perquè si hi puges, algun dia et pots trobar que algú intenta fer-te'n baixar. Sigues tu a peu pla, pinta el que creguis que has de pintar i si en treus una mica de, celebra-ho. Gaudeix de cada que facis, dels que facin els altres. Alimenta't del que facin els, no et deixis consumir per un excés de ganes de criticar.»

- Valoreu si penseu que en Fèlix defensa una vida ostentosa, plena de reptes comparatius que posen en dificultat el propi creixement personal, les bones relacions entre les persones i que provoquen l'aïllament.

Anima'ls a llegir el llibre per aprofundir en aquestes i d'altres reflexions.

Editorial Casals
www.bambulector.com